

Siirtolaisuusinstituutin Pohjanmaan aluekeskus

Markku Mattila

Aluekeskuksen syksy on käynnistynyt työntäyteisenä. Syksyn pääprojektina on Etelä-Pohjanmaalle ulkomailta muuttaneiden kotoutumisen tutkiminen. Hankkeen ensi vaiheessa maahanmuuttajille postitetaan kotoutumista luotaava kysymyslomake. Sen avulla saadaan hahmotelluksi kotoutumisen pääpiirteet. Kysymyslomakkeen postituksen ohessa käynnistetään myös maahanmuuttajien kotoutumista koskevan materiaalin keruu aluekeskuksen siirtolaisuusarkistoon. Tarkoituksena on saada talteen Suomeen muuttoja ja sopeutumista kuvaavaa aineistoa, joka voi olla kirjallista, kuvallista tai vaikkapa videolle tai ääninauhalle tallennettua. Tutkimushanke sai keväällä rahoitusta Suomen Kulttuurirahaston Etelä-Pohjanmaan maakuntarahastosta.

Kesäkuussa ilmestyi yhdessä Seinäjoen Ruralia-instituutin ja Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen kanssa tehdyn tutkimuksen loppuraportti nimeltään *Maaseudun maahanmuuttajat: Kokemuksia työperäisestä maahanmuutosta Etelä-Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen maaseudulla* (ks. www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut). Tutkimus toteutettiin käyttämällä saatavilla olevaa tilastomateriaalia (liittyen maahanmuuttajien väestörakenteeseen, työmarkkina-asemaan ja kotikuntiin), tekemällä postikysely alueiden maaseutukuntien organisaatioille (kyläyhdistykset, -toimikunnat, asukasyhdistykset ja muut kylissä toimivat yhdistykset) ja tekemällä kysely alueiden maaseutukuntien julkisen sektorin työnantajille sekä tee-mahaastattelemalla maahanmuuttajia.

Tutkimuksen merkitys perustuu siihen, että tähän saakka tutkimus on suuntautunut kaupunkien maahanmuuttoon ja -maahanmuuttajiin. Tämä johtuu siitä, että maahanmuuttajien pääosa on suunnannut Suomen suuriin kaupunkikeskuksiin. Maamme maaseutu kuitenkin parhaillaan ikääntyy ja autioituu ja työikäisen väestön saanti on eräs sen keskeisiä haasteita. Tähän tarpeeseen maahanmuuttajat ovat yksi vastaus.

Tutkimuksen pääasialliset tulokset olivat:

- 1) maaseutu tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa
- 2) muuttotarve on suhteellisen maltillinen, vuosittain muutama sata maahanmuuttajaa sekä Etelä-Pohjanmaan että Varsinais-Suomen maaseudulle
- 3) nykyisin pääasiallisen vastuun maaseudun tarvitseman ulkomaisen työvoiman hankinnasta kantavat paikalliset yritykset
- 4) päävastuu tulijoiden kotoutumista lankeaa kyläyhteisöille ja työpaikoille
- 5) maaseutu on tähän asti onnistunut vastaanottamaan maahanmuuttajia suhteellisen menestyksekkäästi verrattuna ennen kaikkea niiden olemassa oleviin valmiuksiin
- 6) maahanmuuttajat ovat löytäneet paikkansa paikallisyhteisöissä, vaikka se ei aina olekaan ollut helppoa
- 7) suomalaista maaseutua voidaan pitää ”rajaseutuna” jolloin sinne saapuvat maahanmuuttajat vertautuvat lajinsa ensimmäisiin ”pioneereihin”

Mielenkiintoinen tulos oli myös se, että maaseudulle muuttaneet ulkomaalaiset kokivat olevansa onnekkaita löydettyään rauhallisen ja turvallisen asuinpaikan, jossa elämisen taso on kuitenkin korkea. Tulijat ovat myös kokeneet, että maaseudulla heihin on suhtauduttu yksilöinä, kun taas kaupungeissa maahanmuuttajiin yleensä suhtaudutaan yhtenä ryhmänä. Tämä voisi olla eräs suomalaisen maaseudun vahvuuksista globaalissa kilpailussa työvoimasta.

